

आरोग्य विभाग पं स भुदरगड
विभागाचे नाव - आरोग्य विभाग

अनु क्र	योजनेचे नाव	योजनेचे निकष	निवड प्रक्रिया	योजनेचे फॉर्म कोठे मिळतात	सदारची योजना कोणत्या स्तरावर उपलब्ध आहे तालुका/ जिल्हा/राज्य/केंद्र	सादर योजना मंजूरीचे अधिकार कोणास आहेत शेरा	शेरा
1	आरोग्य मंदिर / आरोग्य वरधिनी केंद्र कार्यक्रम	नागरिकांना आरोग्या संबंधी प्रतिबंधात्मक ,उपचारात्मक तथा प्रबोधणतयक सेवा उपलब्ध करून देणे	..	केस पेपर	आरोग्य मंदिर केंद्र ,आरोग्य वरधिनी केंद्र	वैद्यकीय अधिकारी	
2	महात्मा ज्योतीराव फुले जन आरोग्य योजना आणि आयुषमान भारत - प्रधानमंत्री जन आरोग्य योजना	गोल्डन कार्ड असलेले सर्व लाभार्थी व आभा कार्ड	शासकीय व पॅनल मंथील संस्था	संबंधित संस्था	आरोग्य मंदिर केंद्र	वैद्यकीय अधिकारी	
3	लॅबोरेटरी सर्विसेस	सर्व आरोग्य मंदिर मध्ये सर्व रूग्ण यांना रोग निहाय लॅबोरेटरी तापसिणी सेवा व तज्ञ डॉक्टर कडून निदान उपचार संदर्भ सेवा	आरोग्य मंदिर केंद्र		आरोग्य मंदिर केंद्र	वैद्यकीय अधिकारी	
4	HLL LAB SERVICES	सर्व आरोग्य मंदिर मध्ये सर्व रूग्ण यांना रोग निहाय लॅबोरेटरी तापसिणी सेवा व तज्ञ डॉक्टर कडून निदान उपचार संदर्भ सेवा	आरोग्य मंदिर केंद्र		आरोग्य मंदिर केंद्र	वैद्यकीय अधिकारी	
5	नियमित लसीकरण कार्यक्रम	सर्व गरोदर माता, जन्म पासून 16 वर्ष वयोगटातील सर्व लाभार्थी यांना वेगवेगळ्या आजारकरीता मोफत लसीकरण, समुपदेशन व संदर्भ सेवा	आरोग्य मंदिर केंद्र		आरोग्य मंदिर केंद्र	वैद्यकीय अधिकारी	
6	टेली मानस सेवा	टेली मानस हेल्पलाईन द्वारे , एकात्मिक आणि सर्वसमावेशक मानसिक आरोग्य सेवा देणे . ही भारत सरकारची मोफत गोपनीय आणि 24*7 उपलब्ध मानसिक आरोग्य सेवा आहे . जि 14416 किवहा 1800-8914416 या टोल फ्री क्रमांकावर 20 भारतीय भाषमध्ये उपलब्ध आहे	राज्य स्तर		राज्य स्तर	राज्य स्तर	
7	स्टेमि प्रकल्प	सर्व आरोग्य मंदिर मध्ये सर्व रूग्ण यांना ईसीजी सेवा व तज्ञ डॉक्टर कडून tatkal निदान उपचार संदर्भ सेवा	आरोग्य मंदिर केंद्र		आरोग्य मंदिर केंद्र	वैद्यकीय अधिकारी	
8	राष्ट्रीय कुष्ठरोग निर्मूलन कार्यक्रम	संशयित रूग्ण व निदान झालेले रूग्ण यांना मोफत निदान व उपचार - शस्त्रक्रिया झा लेस 12000	आरोग्य मंदिर केंद्र		आरोग्य मंदिर केंद्र	वैद्यकीय अधिकारी	
9	राष्ट्रीय क्षयरोग दुरिकरण कार्यक्रम	संशयित क्षयरूग्ण व निदान झालेले रूग्ण - मोफत निदान व उपचार , निक्षय पोषण आहार योजना मध्ये दर महा 1000 dbt द्वारे , निक्षय मित्रा द्वारे गरजू रूग्ण कोरडा शिधा	आरोग्य वरधिनी केंद्र व आरोग्य मंदिर		तालुका आरोग्य अधिकारी कार्यालय	तालुका आरोग्य अधिकारी	

आरोग्य विभाग पं स भुदरगड

विभागाचे नाव - आरोग्य विभाग

अनु क्र	योजनेचे नाव	योजनेचे निकष	निवड प्रक्रिया	योजनेचे फॉर्म कोठे मिळतात	सदारची योजना कोणत्या स्तरावर उपलब्ध आहे तालुका/ जिल्हा/राज्य/केंद्र	सादर योजना मंजूरीचे अधिकार कोणास आहेत शेरा	शेरा
10	राष्ट्रीय बाल स्वास्थ्य कार्यक्रम	अंगणवाडी तिल 0 ते 6 वर्षे वयोगट तसेच शासकीय व निमशासकीय शाळेतील 6 ते 18 वर्षे वयोगटातील मुलांची नियमित आरोग्य तापसिणी -दर 6 महिन्याने	तालुका बाल स्वास्थ्य कार्यक्रम पथक उपजिल्हा रुग्णालय		उपजिल्हा रुग्णालय	वैद्यकीय अधिकार क	
11	किशोरवर्धन आरोग्य	किशोरवर्धन मुलामुलींच्या प्रजनन व लैंगिक आरोग्य मध्ये सुधारणा करणे हा या कार्यक्रमाचा प्रमुख उद्देश आहे , राज्यातील निवडक शासकीय आरोग्य केंद्रमध्ये 631 अडोलसंट हेल्थ मॅत्री क्लिनिक मार्फत आरोग्य विषयी तपासणी आणि लैंगिक व प्रजनन आरोग्य विषयक समुपदेशन करण्यात येते . किशोर वर्धन मुलींना दर आठवड्याला एक ह्या प्रमाणे लोहाच्या गोळ्यांचे वाटप करणे किशोरवर्धन मुलींना मासिक पाळी मधील स्वच्छते विषयी मार्गदर्शन व अल्प दरात सनिटरी नॅप्किन उपलब्ध करून देणे .	-	-	आरोग्य मंदिर केंद्र ,आरोग्य वरधिनी केंद्र	वैद्यकीय अधिकारी	
12	राष्ट्रीय अंधत्व व द्रुषतिक्षिणता नियंत्रण कार्यक्रम	संशयित रुग्ण व निदान झालेले रुग्ण यांना मोफत निदान व उपचार- चष म्या चे नंबर काढणे , मोफत मोतीबिंदू शस्त्रक्रिया	आरोग्य मंदिर केंद्र		आरोग्य मंदिर केंद्र	वैद्यकीय अधिकारी	
13	आभा कार्ड /गोल्डन कार्ड /वयो वंदना	आयुष्यमान भारत हेल्थ अकाऊंट /आभा ही भारत सरकारची डिजिटल आरोग्य नोंदणी योजना आहे याद्वारे 14 अंकी युनिट id मिळाऊन वैद्यकीय इतिहास डिजिटल स्वरूपात साठवता येतो .हे कार्ड काढण्यासाठी भारतीय नागरिक असणे व आधार कार्ड शी मोबाइल नंबर लिंक असणे आवश्यक आहे आणि कोणतीही व्यक्ती मोफत नोंदणी करून हे कार्ड मिळाऊ शकते	गावस्तार/आरोग्य वरधिनी केंद्र व आरोग्य मंदिर	-	केंद्र सरकार	केंद्र सरकार	
14	प्रधानमंत्री सुरक्षित मातृत्व अभियान	दर महा 9 तारखेला आरोग्य मंदिर तसेच 26 तारखेला आरोग्य वर्धि नी केंद्र येथे गरोदर मातांचे शिबिर	आरोग्य वरधिनी केंद्र व आरोग्य मंदिर		आरोग्य मंदिर केंद्र	वैद्यकीय अधिकारी	
15	वात्सल्य	माता व बाल आरोग्य साठी- गर्भधारणे पासून तापसिणी उपचार समुपदेशन , नवजात बाळाचे तापसिणी उपचार मार्गदर्शन	आरोग्य वरधिनी केंद्र व आरोग्य मंदिर		आरोग्य मंदिर केंद्र	वैद्यकीय अधिकारी	
16	जननी शिशु सुरक्षा कार्यक्रम	गरोदर माता व बलांतपणा नंतर 42 दिवस व 1 वर्षापर्यंतची बालके - मोफत वाहतूक , मोफत औषधोपचार, चिकित्सा	आरोग्य वरधिनी केंद्र व आरोग्य मंदिर	-	आरोग्य मंदिर केंद्र	वैद्यकीय अधिकारी	
17	कुटुंब कल्याण कार्यक्रम	कुटुंब नियोजनच्या तात्पुरत्या पद्धतींचा वापर करणेसाठी जनजागृती व सेवा	शासकीय संस्था	आरोग्य वरधिनी केंद्र व आरोग्य मंदिर	आरोग्य मंदिर केंद्र	वैद्यकीय अधिकारी	

आरोग्य विभाग पं स भुदरगड

विभागाचे नाव - आरोग्य विभाग

अनु क्र	योजनेचे नाव	योजनेचे निकष	निवड प्रक्रिया	योजनेचे फॉर्म कोठे मिळतात	सदारची योजना कोणत्या स्तरावर उपलब्ध आहे तालुका/ जिल्हा/राज्य/केंद्र	सदार योजना मंजूरीचे अधिकार कोणास आहेत शेरा	शेरा
18	कुटूंब नियोजन	अ. पुरुष नसबंदी लाभार्थी रु 1451 ब स्त्री नसबंदी लाभार्थी 1. बीपीएल एससी एसटी लाभार्थी 600 2. दारिद्रय रेषेवरील महिला 250	शासकीय संस्था आणि मानकीत खाजगी संस्था	आरोग्य वरधिनी केंद्र व आरोग्य मंदिर	आरोग्य मंदिर केंद्र	वैद्यकीय अधिकारी	
19	अनिमिया मुक्त भारत कार्यक्रम	राज्यातील लहान बालके किशोरवाईज्ज मुले व मुली , गर्भवती माता व स्तनदा माता मध्ये रक्तक्षयचे प्रमाण कमी करण्यासाठी पोषण अभियान अंतर्गत केंद्र शासनाने सुरू केलेला अनिमिया मुक्त भारत हा कार्यक्रम राबविण्यात येत आहे .	गावस्तार/आरोग्य वरधिनी केंद्र व आरोग्य मंदिर	-	केंद्र सरकार	केंद्र सरकार	
20	राष्ट्रीय कीटकजन्य रोग नियंत्रण कार्यक्रम.	राष्ट्रीय कीटकजन्य रोग नियंत्रण कार्यक्रम यामध्ये हिवताप डेंग्यू हत्तीपाय चिकनगुनिया जिंका यासारख्या किटकदावारे पसरणाऱ्या रोगांना प्रतिबंध करण्यासाठी राबविला जातो सण 2005 पासून कार्यरत हा केंद्र पुरस्कृत कार्यक्रम औषध उपचार दासाडी नियंत्रण कीटक शास्त्रीय सर्वेक्षण आणि जनजागृती या निकषांवर आधारित आहे ज्याचा मुख्य उद्देश मृत्यूदर आणि रुग्णसंख्या कमी करणे हा आहे	केंद्र सरकार	-	केंद्र सरकार	केंद्र सरकार	
21	राष्ट्रीय आयोडीन न्युनता विकार कार्यक्रम	राष्ट्रीय आयोडीन कमतरता विकार नियंत्रण कार्यक्रम हा भारत सरकारचा एक महत्त्वपूर्ण आरोग्य कार्यक्रम आहे जो शरीरातील आयोडीनच्या कमतरतेमुळे होणारे आजार उदाहरणार्थ गलगंड बौद्धिक अपंगत्व गर्भपात रोखण्यासाठी राबवला जातो यात आयोडीन मुक्त मिठाचा प्रति दशलक्ष दहा ते 40 भाग वापर वाढवणे सर्वेक्षण करणे आणि जनजागृती करणे हे मुख्य निकष आहेत.	केंद्र सरकार	-	केंद्र सरकार	केंद्र सरकार	
22	सार्वजनिक आरोग्य प्रयोग शाळा	रासायनिक व अनुजीव द्रुठया पानी नमुने तपासणी चे काम करणे ,गावातील पिण्याच्या पाण्याची अनुजीविय व रासायनिक तपसणी करणे .	-	-	-	-	
23	आपत्कालीन वैद्यकीय सेवा प्रकल्प (१०८)	महाराष्ट्र आपत्कालीन वैद्यकीय सेवा प्रकल्पांतर्गत 108 क्रमांकावर मोफत रुग्ण वाहिका सेवा उपलब्ध आहे रस्ते अपघात बाळंतपण ,सर्पदंश , हृदय विकार आणि नैसर्गिक आपति आशा गंभीर प्रसंगात तातडीने रुग्णालय पूर्व उपचार करून रुग्णाला नजीकच्या रुग्णालयात दाखल करणे हा या योजनेचा मुख्य निकष आहे	जिल्हा ,तालुका phc	-	जिल्हा ,तालुका phc	-	
24	मानसिक आरोग्य कार्यक्रम - 104	शाळा , कॉलेज , वृद्धाश्रम , जेल, गाव सर्व ठिकाणी मानसिक आरोग्य विषयक सत्रे आयोजित करणे - मानसिक आरोग्य तापसिणी, समुपदेशन, सल्ला, उपचार, संदभयसेवा देनेत येते. कम्युनिटी मेटल हेल्थ सर्विस	आरोग्य मंदिर केंद्र		आरोग्य मंदिर केंद्र	वैद्यकीय अधिकारी	
25	मौखिक आरोग्य कार्यक्रम	तोंडांच्या आरोग्य बाबत जनजागृती , तोंडच्या आजारांचे प्रमाण कमी करणेसाठी समुपदेशन , उपचार	आरोग्य मंदिर केंद्र		आरोग्य मंदिर केंद्र	वैद्यकीय अधिकारी	
26	राष्ट्रीय कर्ण बंधिरता प्रतिबंध कार्यक्रम	(nppcd) हा 11 वया पंचवार्षिक योजने दरम्यान सुरू झालेला 100% केंद्र पुरस्कृत कार्यक्रम आहे . याचे उद्दि स्थठ प्राथमिक , माध्यमिक आणि तृतीयक स्तरावर कर्ण बंधिरतेचे लवकर निदान उपचार आणि पुनर्वसन करणे . तसेच जनजागृती द्वारे प्रतिबंध करण्यायोग्य बहिरेपणा कमी करणे .	राज्य स्तर		राज्य स्तर	राज्य स्तर	

आरोग्य विभाग पं स भुदरगड

विभागाचे नाव - आरोग्य विभाग

अनु क्र	योजनेचे नाव	योजनेचे निकष	निवड प्रक्रिया	योजनेचे फॉर्म कोठे मिळतात	सदारची योजना कोणत्या स्तरावर उपलब्ध आहे तालुका/ जिल्हा/राज्य/केंद्र	सादर योजना मंजूरीचे अधिकार कोणास आहेत शेरा	शेरा
27	मोबाइल मेडिकल युनिट प्रकल्प	राज्यातील ग्रामीण भागातील आरोग्य सेवापासून वांची व अर्ध वंचित लोकाना प्राथमिक , प्रतिबंधात्मक उपचारात्मक आणि संदर्भ आरोग्य सेवा त्यांच्या गावामध्ये पुरवणे .	जिल्हा स्तर		जिल्हा स्तर	जिल्हा स्तर	
28	कॅन्सर डे केअर सेंटर	कर्करोग नियंत्रण करण्यासाठी रुग्णांना उपचार जिल्हा रुग्णालयामध्ये कॅन्सर डे केअर सेंटर स्थापन करण्यात आले आहेत .	जिल्हा स्तर	-	जिल्हा व राज्य स्तर	जिल्हा व राज्य स्तर	
29	राष्ट्रीय व्हायरल हीपेटायटी स योजना	हीपेटायटी स आजारचे निदान व उपचार , 5 प्रकारच्या हीपेटायटी स पैकी महत्वाच्या b व c या दोन प्रकारच्या रंगाची तपासणी , उपचार व प्रादुर्भाव रोखणे . तसेच संक्रमण रोखणे व समुपदेशन करणे	शुश्रूषा केंद्र , जिल्हा स्तर	संबंधित संस्था	जिल्हा स्तर	जिल्हा स्तर	
30	टोल फ्री क्र 104	आरोग्य विषयक शंका निरसन सल्ला	Health Advice call Center	-	-	-	
31	राष्ट्रीय अंधत्व व दृष्टिक्षिणता नियंत्रण कार्यक्रम	संशयित रुग्ण व निदान झालेले रुग्ण यांना मोफत निदान व उपचार- चष म्या चे नंबर काढणे , मोफत मोतीबिंदू शस्त्रक्रिया	आरोग्य मंदिर केंद्र		आरोग्य मंदिर केंद्र	वैद्यकीय अधिकारी	
32	राष्ट्रीय कर्करोग , मधुमेह , हृदयरोग व पक्षाघात प्रतिबंधक कार्य क्रम	ग्लुकोमीटर किट , व रक्तदाब मापन यंत्र वापरून मधुमेह व रक्तदाबाची तपासणी , कर्करोग निदान संदर्भयसेवा उपचार , उपकेंद्र स्तरावर दोन शनिवारी योगा डे , दोन दिवस ध्यान धारणा दिवस	आरोग्य मंदिर केंद्र		आरोग्य मंदिर केंद्र , आरोग्य वरधिनी केंद्र	वैद्यकीय अधिकारी	
33	महाराष्ट्र पलीएटिव्ह केअर कार्यक्रम	दीर्घ व गंभीर आजारचे रुग्ण शोधून त्यांना आरोग्य सेवा देणे . अश्या रुग्णांना व त्यांच्या नातेवाईकांना योग्य सल्ला व मार्गदर्शन करणे . दुर्धर आजार ग्रस्त रुग्ण .	-	-	आरोग्य मंदिर केंद्र , आरोग्य वरधिनी केंद्र	-	
34	दिव्यंगत्व प्रमाणपत्र व ओळखपत्र	दिव्यंग व्यक्तीचे जीवनमान उंचावण्यासाठी , त्यांना सन्मानाने वेगवेगळ्या संधि उपलब्ध करून त्यांचे संरक्षण करण्यासाठी दिव्यांग व्यक्ती ना ओळखपत्र व प्रमाणपत्र वितरण करणे .	जिल्हा रुग्णालय व निवडक शासकीय दवाखाने	जिल्हा रुग्णालय व निवडक शासकीय दवाखाने	जिल्हा रुग्णालय व निवडक शासकीय दवाखाने	जिल्हा शल्य चिकीतसंक	
35	निर्धन व दुर्बल धाटकतील रुग्ण ना धर्मादाय रुग्णालयामध्ये मोफत व सवलतीच्या दरात उपचार	वार्षिक उत्पन 3 लाख साठ हजार पेक्षा कमी असलेले लाभार्थी . पिवळे रेशन कार्ड व वार्षिक उत्पनदाखला		धर्मादाय रुग्णालय - आरोग्य मित्र	जिल्हा स्तर	जिल्हा स्तर	